

**RIKTLINJER FÖR
HANDLÄGGNING AV BISTÅND ENLIGT
SOCIALTJÄNSTLAGEN (2001:453) INOM
ÄLDREOMSORG OCH OMSORG OM
PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING
I DANDERYDS KOMMUN**

Antagna av socialnämnden 2013-01-24

SN 2012/0088

Reviderad 2015-03-02 SN 2014/0142

Inledning

Dessa riktlinjer är avsedda att användas som vägledning för de handläggare som utreder och fattar beslut om bistånd enligt socialtjänstlagen(2001:453), SoL riktat till äldre och personer med funktionsnedsättning.

Socialnämndens riktlinjer baseras på aktuell lagstiftning, föreskrifter, allmänna råd och rättspraxis.

Riktlinjerna kompletteras med lokala rutiner och anvisningar för handläggning.

Riktlinjerna har flera syften:

- tydliggöra innebörden i begreppet skälig levnadsnivå
- ge en allmän beskrivning av äldreomsorgens tjänsteutbud så att sökande, anhöriga och allmänhet kan få en bild av vilket stöd de kan förväntas få av äldreomsorgen i Danderyds kommun
- fungera som en vägledning för biståndshandläggare inför ett beslut om bistånd
- bidra till mer enhetliga bedömningsgrunder för att garantera likställighet och rättssäkerhet för den sökande

Riktlinjerna är endast en vägledning och innebär inte någon inskränkning i den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad. En ansökan kan inte avvisas med motiveringen att kommunens riktlinjer inte innehåller det sökta biståndet. Varje ansökan ska utredas och varje beslut ska baseras på den enskildes individuella behov.

Avgränsning

Dessa riktlinjer omfattar inte hemsjukvård, annan form av sjukvård, insatser och beslut enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), färdtjänst och riksfärdtjänst, ej behovsprövade insatser, avgifter och tillämpning av avgiftstaxa eller insatser som utförs av frivilligarbetare.

Rätten till bistånd

Socialtjänstlagen (2001:453) SoL

4 kap. 1 § Sol

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin *livsföring i övrigt*.

Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en *skälig levnadsnivå*. Alla insatser som ges med stöd av denna lag ska bygga på den enskildes självbestämmande och integritet.

Skälig levnadsnivå

Det bistånd som beviljas enligt socialtjänstlagen ska ge den enskilde personen en skälig levnadsnivå. Skälig levnadsnivå ger uttryck för vissa minimikrav vad gäller på den beviljade insatsen, det ger dock inte den enskilde någon obegränsad frihet att välja tjänster oberoende av kostnad. Skälig levnadsnivå ska inte förväxlas med begreppet ”goda levnadsförhållanden” vilket används i lagen (1993:387) om stöd och service (LSS) till vissa funktionshindrade och som har en mer omfattande betydelse.

Vad som är skälig levnadsnivå måste bestämmas utifrån de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall, det vill säga den enskildes individuella behov.

Livsföring i övrigt

Med begreppet livsföring i övrigt avses alla de olika behov den enskilde kan ha för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. En person har som regel inte rätt till bistånd om hans behov kan tillgodoses av annan huvudman.

Gemensamt hushåll

I en familj där vuxna personer lever i hushållsgemenskap bör utgångspunkten för bedömningen vara att man normalt ger varandra viss praktisk hjälp inom en familj.

Däremot kan mer omfattande vårdbehov inte anses ligga inom ramen för vad man normalt bistår varandra med inom familjen. Denna bedömning gäller oavsett om det handlar om *makar, partnerskap eller sammanboende eller när det finns hemmavarande barn över 18 år*. Några särskilda skäl att göra avsteg från denna bedömning beaktas normalt inte.

Biståndsbedömning

I Danderyds kommun är det en biståndshandläggare som tar emot den enskildes ansökan, utreder och bedömer personens behov, beslutar om samt följer upp insatser.

Socialnämndens ansvar enligt dessa riktlinjer omfattar endast insatser enligt socialtjänstlagen som beviljas och tillhandahålls inom omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Insatser i form av rehabilitering eller annan sjukvårdande behandling är inte att avse som bistånd utan regleras i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Ansökan

Det finns inga regler som begränsar vad den enskilde kan ansöka om. När en ansökan inkommer ska alltid den enskildes behov bedömas då det är behovet som avgör om bistånd ska beviljas och vad detta bistånd i så fall ska bestå av. Ansökan kan göras skriftligt eller muntligt och datum för ansökan ska framgå. Ansökan ska tas om hand utan dröjsmål när den har inkommit till kommunen, oavsett i vilken form den inkommer.

Ansökan kan göras av den enskilde själv eller en legal ställföreträdare. Att den sökande är behörig att ansöka ska alltid utredas i samband med att ansökan kommer in. Om det inte tydligt framgår av ansökan vad den avser ska handläggaren hjälpa den enskilde att precisera och/eller komplettera sina önskemål och dokumentera detta så att denna information kan läggas till grund för nämndens utredning och beslut.

Utredning

En utredning grundar sig på den enskildes ansökan. Den enskildes situation ska utredas i enlighet med de krav som fastställts i lagar och föreskrifter på en utrednings innehåll. Den sökandes behov ska utredas och beskrivas i utredningen. Hänsyn tas enbart till den enskildes behov, andra omständigheter som till exempel ekonomiska faktorer eller tekniska svårigheter att genomföra insatsen är inte av relevans för bedömningen av behovet.

Handläggningen i sin helhet ska bygga på den enskildes rätt till självbestämmande och integritet. Om kompletterande uppgifter måste inhämtas från till exempel sjukvård eller annan ska den enskildes

samtycke, eller om detta inte är möjligt, den legale ställföreträdarens samtycke, först inhämtas.

Under utredningen ska den enskildes ansökan prövas mot de krav som uppställs i socialtjänstlagen. Handläggaren ska då ställa sig följande frågor:

1. Kan den enskilde själv tillgodose sina behov?
2. Kan den enskilde få sina behov tillgodosedda på annat sätt?

Om svaret på dessa frågor besvaras nekande kan den enskilde vara berättigad till bistånd. Den enskildes behov och önskemål ska då dokumenteras tillsammans med vilka insatser behovet ska tillgodoses. Biståndet ska då i sin helhet tillförsäkra den enskilde följande:

1. En skälig levnadsnivå.
2. Det ska stärka den enskildes möjlighet att leva ett värdigt och självständigt liv.

Beslut

Ett beslut kan vara gynnande i sin helhet, ett delvis avslag eller ett helt avslag. Beslutet ska alltid formuleras på ett enkelt sätt så att den enskilde kan förstå innebörden av beslutet. I beslutet ska det alltid framgå:

1. Det ska alltid gå att relatera beslutet till den enskildes ansökan.
2. Vem beslutet avser.
3. Vad som har beviljats, insats och frekvens, och vad som avslagits eller avvisats.
4. I beslut om hemtjänst ska beslutet tidsbegränsas. Detta gäller inte beslut om särskilt boende, matdistribution och trygghetslarm där huvudregeln är att dessa beslut gäller tillsvidare.
5. På vilka lagliga grunder som beslutet fattats.
6. Handläggarens underskrift och titel samt datum när beslutet fattats.

Uppföljning av beviljade insatser

Biståndshandläggaren har ansvar för att följa upp hur beviljade insatser utförs och att dessa tillgodoser den enskildes behov. Ett viktigt redskap för uppföljningen är den genomförandeplan som utföraren ska upprätta i samråd med den enskilde. Uppföljningsansvar gäller även för personer med beslut om särskilt boende.

Nyprövning och omprövning av pågående insats

Biståndshandläggaren ska följa upp beslutet minst en gång per år, och inför att beslutstiden upphör bedöma om en insats ska fortsätta, ändras eller upphöra. Innan beslutstiden löpt ut ska behovet prövas på nytt och handlägningsförfarandet är detsamma som vid ett nytt ärende, d.v.s. efter det att den enskilde framställt sin ansökan gör biståndshandläggaren en bedömning av hjälpbehovet och fattar därefter ett nytt beslut.

Vid en omprövning av pågående insats kan inte insatsen minskas om inte förutsättningarna för beslutet är väsentligen förändrad. Ett förbehåll om återkallelse ska finnas med i beslutet (gäller endast gynnande beslut).

Överklagande av beslut

Om beslutet går den enskilde helt, delvis emot eller avvisas har den enskilde eller hans/hennes legale ställföreträdare alltid rätt att överklaga beslutet. Biståndshandläggaren ska vara den enskilde behjälplig med överklagandet om denne önskar få hjälp.

Är beslutet uppenbart oriktigt och om det kan ändras snabbt, enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part så är kommunen skyldig att ompröva beslutet, detta gäller oavsett om något överklagande inkommit eller inte. Om omprövning inte är aktuell eller inte föranleder någon ändring sänder kommunen överklagandet vidare till förvaltningsrätten efter prövning om överklagandet inkommit i tid.

Valfrihet/Kundval

I Danderyds kommun tillämpas lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV, inom hemtjänst. Valfrihetssystem har införts för att öka den enskildes inflytande över sina hemtjänstinsatser. Valfriheten innebär att den enskilde själv väljer vem, av de valbara utförarna, som ska utföra insatserna.

Biståndshandläggaren ska informera om Danderyds kommuns valfrihetssystem och vilka utförare som finns.

Ickevals alternativ

Om den enskilde inte kan eller vill välja utförare trots stöd från eventuellt god man, anhörig eller annan utförs insatsen av det så kallade ”ickevalsalternativet”.

Byte av utförare

Byte av utförare kan ske närhelst man önskar och sker genom kontakt med biståndshandläggaren. Den enskilde har alltid rätt att byta utförare utan att uppge något skäl för detta.

Avgifter

Avgift för olika former av insatser beslutas enligt 8 kap 2 § socialtjänstlagen. Avgift tas ut efter av kommunen fastställd taxa. När avgiften fastställs så är alltid den enskilde personen garanterad att ha kvar ett förbehållsbelopp. När ena maken exempelvis flyttar till ett

äldreboende finns möjligheter till jämkning så att det skall vara möjligt för den andre att bo kvar i sin ursprungliga bostad under rimliga villkor. För ytterligare information se kommunens hemsida, www.danderyd.se.

Elektronisk tidsregistrering och förenklad nyckelhantering

Danderyds kommun har ett tidsregistreringssystem för hemtjänsten där syftet är att öka tryggheten genom:

- enklare och säkrare nyckelhantering
- korrekt underlag för den avgift som kunden ska betala
- korrekt underlag för ersättning till hemtjänstföretagen

Hemtjänstpersonalen öppnar och stänger dörrar med en särskild mobiltelefon. Via ett lås som installeras på insidan av dörren registrerar mobiltelefonen även den tid som hemtjänstbesöket tar.

Hemtjänst - Hjälp i hemmet

Hjälp i hemmet består av insatser i form av personlig omvårdnad och service i samband med den dagliga livsföringen. Personlig omvårdnad kan ges dag-, kvällstid kl. 08.00 -22.00 veckans alla dagar. Personlig omvårdnad nattetid, ges av särskild nattpatrull mellan kl. 22.00–08.00. Serviceinsatser beviljas vardagar 9.00–17.00.

Personlig omvårdnad

Med personlig omvårdnad avses hjälp vid uppstigning och sänggående, av- och på klädning, hjälp med daglig hygien och munvård, samt hjälp med att få naglar klippta (undantaget tånaglar), hjälp med toalettbesök och med inkontinenshjälpmedel, hjälp vid förflyttningar. Insatsen beviljas utifrån den enskildes behov och kan ges morgon, kväll och natt.

Dusch

Dusch beviljas i normalfallet max två gånger per vecka. Vid särskilda behov förorsakade av t ex inkontinens kan insatsen beviljas med tätare intervall. Hårtvätt och att få håret kammat ingår.

Dubbelbemanning

Biståndshandläggaren ska i sin utredning bedöma behovet av dubbelbemanning. Dubbelbemanning beviljas vid förflyttningstillfällen och kan även omfatta omvårdnad som kräver hjälp av två personer.

Egenvård

Om hälso- och sjukvården bedömer att den enskildes hälso- och sjukvårdsuppgifter kan utföras som egenvård kan insatsen beviljas enligt

socialtjänstlagen. En förutsättning för beviljat bistånd är att det finns ett intyg från legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som styrker att en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård. I biståndsbeslutet ska det framgå vad egenvården avser och frekvensen. I avvaktan på beslut från biståndshandläggaren ligger ansvaret för åtgärden kvar på hälso- och sjukvården (SOSFS 2009:6).

Måltider

Måltidshjälp innebär en möjlighet att få hjälp att tillreda frukost, mellanmål och kvällsmål. Hjälp med enklare matlagning till lunch och middag. I insatsen ingår också att duka, diska kärl och redskap samt att ta ut hushållssopor. Det kan också innefatta stöd och uppmuntran att äta och att matas om sådant behov finns.

Matdistribution

Om den enskilde bedöms vara i behov av hjälp med att tillreda sina måltider kan denne välja att få matlådor levererade till bostaden. Leverans sker tre gånger per vecka. Den enskilde ansvarar själv för att beställa/avbeställa matlådorna. Tillsvidarebeslut fattas.

Tillsynsbesök

Tillsynsbesök beviljas för öka tryggheten för den enskilde i syfte att han/hon ska kunna bo kvar i sin ordinära bostad.

Nattillsyn

Nattillsyn beviljas den sökande som behöver hjälp på natten. Tillsyn på natten kan beviljas av säkerhetsskäl eller på grund av oro och otrygghet.

Trygghetsringning

Trygghetsringning beviljas för att öka tryggheten och kan vara en insats som beviljas istället för trygghetslarm.

Trygghetslarm

Larm i bostaden ska bidra till att öka den enskildes trygghet genom möjligheten att kunna få hjälp vid akuta situationer. Trygghetslarm beviljas under förutsättning att den enskilde har förmåga att hantera larmet och kan tillgodogöra sig de instruktioner som hör till larmhanteringen.

Två avgifter för makar/par

Om flera personer i samma hushåll har behov av trygghetslarm ska varje enskild person av rättssäkerhetsskäl ha ett eget beslut om detta.

En förutsättning för att kunna installera trygghetslarm är för närvarande att det finns ett telefonabonnemang för fast telefoni. Insatsen trygghetslarm är ett tillsvidarebeslut.

Städning

Städning var 3:e vecka bedöms som en skälig omfattning om det inte föreligger särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara exempelvis vid astma och allergi. (Läkarintyg kan komma att krävas.)

Hjälp med städning beviljas normalt för två rum och kök, badrum och hall för ensamboende. Städning omfattar att damma/avtorkning, dammsugning och våttorkning av golv. För makar/sammanboende kan ytterligare ett rum ingå om båda beviljas insatsen städning.

Tillsynsstäd

Om särskilda skäl föreligger kan tillsynsstäd beviljas mellan ordinarie städtillfällen. Med tillsynsstäd menas vid behov rengöring av toalettstol och tvättställ, torkning av toalettgolv samt uppsnygning av kök.

Städning till barnfamiljer

Omfattningen bedöms utifrån familjestorlek, sammansättning och behov. Situationen skall betraktas som tillfällig. Alla ärenden som berör barnfamiljer diskuteras i arbetsgruppen innan beslut tas.

Städning beviljas inte då den enskilde lever i hushållsgemenskap med annan vuxen som kan utföra städningen.

(Städutrustning tillhandahålls av den enskilde)

Tvätt och enklare klädvård

Hjälp med tvätt omfattar maskintvätt varannan vecka. Tvätt- och torkmöjligheter ska finnas i angränsning till bostaden. I uppgiften ingår även att hänga upp för torkning, vika tvätt, lägga in i skåp. Strykning sker av kläder som kräver det, t ex skjortor, blusar, långbyxor och kjolar. Mangling ingår ej. Renbäddning ingår om så önskas.

Om särskilda skäl såsom t ex inkontinens föreligger kan utökad tvätt/klädvård medges.

Saknas tvätt- och torkmöjligheter får den enskilde själv ombesörja tvätt genom att t.ex. lämna tvätten till en tvättinrättning. Kostnaderna för tvätt betalas av den enskilde.

Makar och sambos har ett gemensamt ansvar för hushållet. Detta innebär att hjälp med tvätt inte beviljas om enbart en av dem har nedsatt förmåga.

Inköp

Hjälp med inköp beviljas max två gånger/vecka vilket bedöms som skäligt i de flesta fall. Inköpet handlar om att få hem dagligvaror från närmaste livsmedelsbutik med fullgott sortiment. Inköp kan handla om både planering, själva utförandet samt hjälp med uppackning av varor efter inköpet.

Makar och sambos har ett gemensamt ansvar för hushållet. Detta innebär att hjälp med inköp inte beviljas om enbart en av makarna har nedsatt förmåga.

Apoteksärenden

Apoteksärenden kan beviljas högst två gånger per månad.

Promenad

Promenad beviljas max två gånger per vecka och sker i närområdet.

Ledsagning

Syftet med insatsen är att den enskilde ska få hjälp att komma ut i samhället. Ledsagning skall i första hand erbjudas personer som p.g.a. funktionsnedsättning har svårigheter att själva klara sig utanför hemmet. Servicen utförs inom ramen för hemtjänsten. I första hand bör möjligheten undersökas att få hjälp med ledsagning från anhöriga.

Ledsagning till sjukvårdsinrättningar bör i möjligaste mån ombesörjas av anhörig. Man bör också pröva om det finns möjlighet att få sjukresor.

I beslutet ska anges till vilka aktiviteter ledsagning ska utföras, frekvens och/eller antal timmar per månad.

Kontaktperson

Syftet med insatsen är att denne skall vara en medmänniska och hjälpa till att bryta den enskilde personens isolering. Kontaktperson är ett icke professionellt stöd som ges av personer med stort engagemang och intresse för andra människor. Kontaktperson beviljas i regel endast personer som bor i ordinärt boende.

För den enskilde är insatsen helt kostnadsfri. Kostnader i samband med aktiviteter för den enskilde betalas av personen själv. Det utgår ersättning till kontaktpersonen i form av arvode och kostnadsersättning enl.

Sveriges kommuner och landstings rekommendationer för resp. kalenderår.

Dagverksamhet vid demenssjukdom

Insatsen dagverksamhet är avsedd för personer med demenssjukdom eller demensliknande beteende och som bor i ordinärt boende. Verksamheten erbjuder olika aktiviteter och bedrivs i mindre grupper. Insatserna syftar till att ge social stimulans men också att fungera som avlastning för anhöriga. Insatsen dagverksamhet kan beviljas med upp till sju dagar per vecka och även kvällstid. Resor till och från ingår.

Stöd till anhöriga

Kommunen ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionsnedsättning (5 kap 10 § SoL). Socialnämnden ger indirekt stöd till anhöriga genom bistånd som beviljas den enskilde. Nedan ges exempel på insatser av anhörigstödjande karaktär.

Hemtjänst

Den enskilde kan få insatser i hemmet som ett direkt stöd för den anhörige i form av insatser som omfattar personlig omvårdnad.

Avlösning i hemmet

Avlösning i hemmet beviljas då anhöriga som vårdar närstående är i behov av vila eller av att kunna utträtta ärenden. Det förutsätter att den vårdade personen är i behov av tillsyn och ej kan lämnas ensam samtidigt som den anhörige är i behov av egen tid. Avlösning i hemmet beviljas med maximalt sex timmar per vecka. Insatsen kan ges mellan 8.00 – 22.00 måndag-söndag. Avlösningstimmar kan inte sparas från en månad till annan.

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom

Möjlighet att delta på dagverksamhet för den enskilde innebär ett indirekt stöd för den anhörige. Den anhörige kan under tiden för dagverksamheten få egen tid, utföra ärenden samt göra annat som är svårt när den enskilde är hemma.

Växelvis korttidsvistelse

Korttidsvistelse kan beviljas med syftet att den enskilde ska kunna bo kvar i sitt hem så länge som möjligt. Målsättningen är att anhöriga ska få avlastning och egen tid. Den enskilde ska ha ett stort omvårdnadsbehov dygnet runt och avlösning i form av hemtjänst är inte tillräckligt.

Växelsvis korttidsvistelse beviljas en till två veckor av fyra i återkommande intervall under längre tid.

Hälso- och sjukvårdsuppgifter

Hemtjänst beviljas inte för hälso- och sjukvårdsuppgifter (medicinering, smörjning med salvor som är ordinerade av läkare, såromläggning, ögondroppar, medicingivning, stödstrumpa, byte av stomipåse mm är inget socialt bistånd).) Detta är primärvårdens/vårdcentralens ansvar.

Hemtjänstpersonal kan i vissa fall hjälpa till med hälso- och sjukvårdsuppgifter. Det gäller under förutsättning:

- Om hälso- och sjukvården bedömer att den enskildes hälso- och sjukvårdsuppgifter kan utföras som egenvård, kan insatsen beviljas enligt SoL. En förutsättning för beviljat bistånd är att det finns ett intyg från legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som styrker att en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård.
- Hälso- och sjukvårdsinsatser kan utföras av hemtjänstpersonal på delegation av distriktssköterska. Dessa insatser kan utföras vid samma tillfälle som den enskilde har hjälp med hemtjänstinsatser under förutsättning att hälso- och sjukvårdsinsatsen ryms inom den beviljade tiden för hemtjänst.

Korttidsvistelse

Korttidsvistelse innebär en tillfällig dygnetruntvistelse som innefattar omvårdnad och service. Personens omvårdnadsbehov ska vara omfattande och inte kunna tillgodoses med hjälp av hemtjänst.

Skäl att bevilja korttidsvistelse kan vara:

- behov av ytterligare tid för att bedöma om den enskilde kan återgå till det egna hemmet t ex efter en sjukhusvistelse eller om särskilt boende behövs.
- att den egna bostaden är otillgänglig och att korttidsvistelse beviljas i avvaktan på bostadsanpassning.
- behov av avlastning för anhörig som vårdar närstående i ordinärt boende. (Se växelsvis korttidsvistelse)

Korttidsvistelse beviljas inte på grund av bostadsproblematik, t ex stambyte eller bristande tillgänglighet som inte går att bostadsanpassa.

Beslut om korttidsvistelse ska vara tidsbestämt och ska följas upp efter 14 dagar.

Särskilt boende

Särskilt boende beviljas personer som har ett omfattande och varaktigt omvårdnadsbehov dygnet runt och som inte kan tillgodoses i den egna bostaden med hjälp av hemtjänstinsatser.

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och möjligheter vägs samman med fysiska, sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Personer som fyllt 90 år som ansöker om särskilt boende för att få ökad trygghet i sin vardag ska beviljas det.

För att beviljas särskilt boende med inriktning för personer med demenssjukdom krävs läkarintyg på demensdiagnos.

I samband med beslut om de nya föreskrifterna från socialstyrelsen ska två beslut fattas; ett om bostad i särskilt boende och ett om hemtjänstinsatser i särskilt boende. Behovet av insatser/hemtjänst i särskilt boende ska följas upp en gång per år. Beslutet om bostad i särskilt boende är ett tillsvidare beslut men kan komma att särskilt omprövas om det föreligger särskilda skäl.

Parboende

I de fall då makar, sambor eller registrerade partner är i behov av särskilt boende skall båda beredas plats på samma boende om de begär det.(Se särskilda riktlinjer för parboende)

Parbogaranti

Då makar, sambor/registrerade partner beviljas boende i särskilt boende, ska båda beredas plats på samma boende om de begär det.

Privata vårdhem

Ansökningar om att omvandla privat köpt plats till kommunalt finansierad/biståndsbedömd plats i särskilt boende och som inte ingår i systemet med kundval handläggs på följande sätt:

Utredning görs om annan boendeform är aktuell eller om behovet inte är tillgodosett på vårdhemmet. Kommunen tar inte över platsen på det privata vårdhemmet. Bifall kan ges under samma förutsättningar som om man bor i ordinärt boende.

Övrigt

Färdtjänst

Färdtjänstutredningar handläggs på socialkontoret. För att kunna påbörja utredningen behöver den enskilde komma in med ett läkarintyg för färdtjänst. När utredningen är klar skickas den tillsammans med läkarintyget till landstingets trafiknämnd som beslutar. För mer info se www.fardtjansten.sll.se

Riksfärdtjänst

Riksfärdtjänst beviljas efter behov och det för ändamålet billigaste färd sättet eftersträvas. Kostnaden för riksfärdtjänst (egenavgiften) motsvarar normala resekostnader med allmänna kommunikationer. För mer info www.rft.se och socialnämndens riktlinjer för handläggning av riksfärdtjänst.

Bostadsanpassning

Om du behöver anpassa din bostad på grund av en bestående funktionsnedsättning kan du ansöka om bostadsanpassningsbidrag. Att ta bort trösklar, bredda dörröppningar och anpassa köks- och badrumsinredningar är exempel på vad du kan få bidrag för. För mer info se www.danderyd.se

Stödformer som ges utan biståndsbedömning

Anhörigstöd

Enligt Socialtjänstlagen ska kommunen erbjuda stöd till anhöriga som vårdar närstående. Regeln gäller för den som vårdar närstående som är långvarigt sjuk eller anhörig som stödjer en närstående som har en funktionsnedsättning.

Stödet kan utformas på olika sätt. Det kan vara riktat till den som vårdas och indirekt innebära ett stöd för den som vårdar (se sidan 10 exempel på biståndsbedömda insatser av anhörigstödande karaktär) eller det kan riktas till den som vårdar direkt, t ex i form av stödsamtal enskilt eller i grupp.

Målet med anhörigstöd är att minska den fysiska och psykiska belastningen hos den som hjälper, vårdar eller stödjer en närstående. Insatserna ska på olika sätt stötta och underlätta för anhöriga. Den anhöriga kan genom stödet få en förbättrad livssituation samtidigt som risken för ohälsa kan minskas.

Seniorbostad

Personer som är folkbokförda i Danderyds kommun har rätt att stå i kö till seniorbostad från den dag de fyller 70 år. Giftna eller sammanboende par får stå i kö från den dag som den äldste fyller 70 år. Tildelning av seniorbostad kan ske tidigast då den sökande fyllt 75 år. Lediga seniorbostäder förmedlas efter kötid. En köavgift, som är en engångskostnad på 500 kr debiteras.

Fixaren

För att öka tryggheten för äldre som bor i ordinärt boende och för att förebygga fallolyckor och öka brandsäkerheten har kommunen en fixartjänst. Den som är fyllda 75 år och behöver praktisk hjälp i bostaden kan vända sig till Fixaren och få hjälp med t ex att byta glödlampor, hänga upp gardiner, bära lättare saker till källare och vind samt lättare reparationsarbete. Tjänsterna är gratis.

Syn- och hörselinstruktör

Insatserna är för alla invånare i Danderyds kommun som har en synskada och/eller hörselskada oavsett ålder. Insatserna är gratis och innehåller följande: hembesök, information, motivation, råd och tips, träning och hantering av hjälpmedel förmedling av kontakter, hjälp med problem med hör- och synhjälpmedel.

Öppen dagcentral för äldre

För den som bor i ordinärt boende och är i behov av social gemenskap och aktiviteter finns öppen verksamhet som inte kräver biståndsbedömning. Kommunens dagcentraler är Idalagården, Odinslund, träffpunkt Enebyberg och på Kevinge finns Mörbygårdens vänner.

Flytt till och från kommunen

Flytt från annan kommun

Enligt 2 kap. 2 § SoL har en person som är bosatt i en annan kommun rätt att ansöka om särskilt boende i Danderyds kommun. Ansökan ska behandlas som om han/hon vore bosatt i kommunen. Detta gäller under förutsättning att den sökande har för avsikt att flytta till Danderyd och att han/hon på grund av ålderdom, varaktiga funktionshinder eller allvarlig sjukdom inte kan flytta om vård- och omsorgsinsatser inte kan garanteras.

1. En ansökningsblankett skickas ut vid begäran.
2. Ansökan ska vara undertecknad av den enskilde eller dennes gode man.
3. När en skriftlig ansökan, undertecknad av den enskilde eller god man, inkommit ska inflyttningkommunen begära en biståndsutredning om särskilt boende från hemkommunen.
4. Hemkommunen är skyldig att bistå med den utredning som inflyttningkommunen kan behöva för att pröva ansökan.
5. Om inflyttningkommunen saknar tillräckligt med underlag för att kunna fatta ett beslut kan det bli nödvändigt för biståndshandläggaren att besöka den enskilde i hemkommunen.

Flytt till annan kommun

Enskild som vill flytta från Danderyds kommun till särskilt boende i en annan kommun har rätt att ansöka om insatsen i annan kommun. Inflyttningkommunen kan begära en utredning från hemkommunen. Utredning utan bedömning och beslut skickas till den kommun den enskilde har för avsikt att flytta till. Utredningen avslutas i och med att den skickats till inflyttningkommunen.

Vistelsebegreppet

Från och med 2011-05-01 har bosättningskommunen ansvar när en person vistas i en annan kommun. Detta oavsett om personen vistas där kortare eller längre period. Vistelsekommunen blir skyldig att på begäran av bosättningskommunen bistå med utredning och verkställighet. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen för hjälp med verkställigheten enligt den ersättningsnivå som bosättningskommunen tillämpar.

Utlandssvenskar

Socialtjänstlagens bestämmelser utgår från vistelsebegreppet. Utlandssvenskar, som avser flytta tillbaka till Sverige, men behöver omfattande vård eller särskilt boende, har inte samma rättigheter enligt socialtjänstlagen 2 kap. 3 § som personer boende i annan kommun i Sverige.

De kan alltså inte med stöd av lagen begära samma behandling av sin ansökan som den som är bosatt inom kommunen.

Enskild, som bor utomlands, och som är svensk medborgare och har anhöriga boende i Danderyds kommun skall ha rätt att ansöka om att flytta till äldreboende inom Danderyd, och få sin ansökan behandlad som om han/hon vore bosatt i kommunen. Hanteringen av ärendet och ekonomisk ansvarsfördelning skall följa samma regler som ansökningar från personer boende i andra kommuner inom Sverige.

Sökande boende i Norden

Den nordiska konventionen gäller för alla personer som är bosatta i ett nordiskt land och också för alla nordiska medborgare oavsett bosättningsland. I den nordiska konventionen regleras bland annat flyttning till annat nordiskt land för personer som behöver långvarig behandling eller vård. För mer information se Hallå Nordens webbplats: www.hallonorden.org (Avtal och regler/social).

Lagar och förordningar som styr verksamheten

Insatserna bedöms utifrån lagar och mål där formuleringarna kan ge utrymme för tolkning. Det är alltid den enskildes individuella behov och förutsättningar som ska styra.

Socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen. Biståndet skall utformas på ett sådant sätt att den enskilde tillförsäkras en skälig levnadsnivå och stärker den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv.

Verksamheten ska följa Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om Ledningssystem för kvalitet i verksamhet. (SOSFS 2011:9)
www.socialstyrelsen.se/sosfs/2011-9/

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) säkerställer den enskildes rätt till integritet.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om informationsöverföring och samverkan vid in- och utskrivning till slutenvården (SOSFS 2005:27) säkerställer att olika huvudmän samarbetar för den enskildes bästa.
www.socialstyrelsen.se/sosfs/2005-27/

Lag om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård (1990:1404)

(SOSFS 2012:10) Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2014:5)

Lagen om valfrihetssystem SOSFS 2008:962 (LOV)
www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-2-8

Lagen om offentlig upphandling (2007:1091)

Lagen (1997:735) om riksfärdtjänst reglerar folkbokföringskommunens skyldighet att ge ersättning för resekostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt. www.rft.se

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) (1982:763) 18§ reglerar kommunernas hälso- och sjukvård i särskilt boende och i dagverksamhet.
www.riksdagen.se

Personuppgiftslagen - PUL, www.lagen.nu/1998:204

Förvaltningslagen, www.lagen.nu/1986:223

Föräldrabalken, www.lagen.nu/1949:381

Äktenskapsbalken, www.lagen.nu/1949:381

Kommunallagen (1991:900)

(SOSFS 2013:16) Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2011:5) om lex Sarah.